

Samrådssvar översiktsplan

Dnr.nr KS.2012.765/212

Metod

Vi anser att processen för ny översiktsplan har varit undermålig och att referensgruppen varit allt för snäv i sitt urval. Vi saknar representanter för bygderna och här hade man med fördel kunnat bjuda in intresseföreningar likt Hallenbygden i Samverkan, Kallbygden, Handöls byalag mfl. Det hade gett bättre förankring och ett bredare perspektiv från människorna som bor i kommunen. Även den geografiska spridningen bland de politiker som finns med i gruppen är snäv och saknar förankring i ytterområdena.

Vi anser därför att innan processen kan gå vidare bör referensgruppen breddas med lokala intressenter som skapar visioner för Åre kommun utanför "stråket".

Det blir förvirrande och missvisande när namn på områden i översiktsplanen inte återges konsekvent. Befolkningspyramiderna och befolkningsprognoserna på sidan 16-18 överensstämmer inte med de samanslutningar av bygder som sedan utgör områden i kapitlet för utvecklingsprinciper.

Generell kritik

Planen tar avstamp i hur det ser ut idag och cementerar synen att "stråket" är det enda område med utvecklingspotential. Den framtida utvecklingen är fränkopplad politisk vilja. Därför efterlyser vi ambitioner om utveckling och framförallt en vision om att hela Åre kommun ska kunna leva och brukas. För bygder med vikande befolkningsprognoser är detta extra viktigt för att hela kommunen ska utvecklas. Vi efterlyser ett visionskapitel för varje bygd.

Stor vikt läggs på besöksnäringen i översiktsplanen. Vi vill se ett djupare invånarperspektiv – utan goda livsförutsättningar blir positiv befolkningsutveckling omöjlig. Vem vill flytta till en kommun som inte ser livskraften och samhörigheten i alla dess delar?

Hallenbygden och Arvesundsbygden (kallat Åres Storsjöbygd i ÖP)

Vår första reaktion på översiktsplanen var att kommunen hellre ser en kontrollerad avveckling än utveckling.

Vi efterlyser politisk vilja att utveckla Hallenbygden och Arvesundsbygden. Underlaget som gått ut för samråd känns som en våt filt, perfekt för att kväva entusiasm och kraft. I översiktsplanen målas det upp en bild av en bygd utan framtid. Vi efterlyser hopp och framtidsperspektiv. I översiktsplanen konstateras slentrianmässigt att invånarantalet kommer att sjunka. Vi anser att med politisk vilja kan bygden växa och det är kommunens skyldighet att skapa förutsättningar för att så ska ske. En växande befolkning är livsavgörande för vår bygd. På sidan 16 konstaterar författaren att Hallenbygden och Arvesundsbygden har negativ

demografisk utveckling. Vidare konstateras att många flyttar från bygden till angränsande kommuner. Att människor flyttar från bygden till andra delar av Jämtland måste ses som ett misslyckande och är en stor utmaning. Vi efterlyser även här en vision och tydlig handlingsplan. Istället för trötta konstateranden efterlyser vi mål för befolkningstillväxt.

Vår del av kommunen har många unika värden. Närheten till Östersund, Berg och Krokombogen ger en bredare arbetsmarknad. Storsjöbygden, som vår bygd är en del av, växer och är centrum i Jämtland. Det lantliga lugnet och närheten till staden, Storsjön, friluftsliv och fjäll gör bygden attraktiv och unik vilket också påpekas i underlaget. Här finns plats för aktiva människor och möjlighet att utveckla de gröna näringarna

Dessutom anser vi att Åre Kommun bör se möjligheten till kostnadseffektivitet i att växa i vår del av kommunen. Vi har stor kapacitet i samhällsviktiga funktioner så som skola, förskola, räddningstjänst m.m. utifrån det perspektivet. Det innebär lägre investeringar för varje ny invånare. I vissa delar av kommunen krävs stora investeringar för att öka invånarantalet. En växande befolkning ger bättre underlag för kollektivtrafik. Vi anser att en pendlingsstation i Mattmar för tåg och buss skulle gynna vår bygd. Genom goda anslutningsförbindelser längs väg 321 ökar möjligheten till att åka kollektivt, inte bara till Järpen utan även Myrviken, Svenstavik och till viss del även Östersund. Pendelparkeringar med laddstationer efterlyses också.

Broförbindelse ska gå från Håkansta till Isön med stopp på Norderön, inte från Håkansta till Norderön som det står i översiktsplanen. En ny och snabb förbindelse över sjön skulle göra Hallenbygden till en attraktiv bostadsort för långt fler människor. Det skulle även gynna bygdens näringar när staden kommer närmare oss och fjällen närmare Östersund. Med en bro ligger Östersund bara 3,3 mil från Hallen. Andra alternativ som kan minska avståndet mellan Östersund och Hallen är en direktfärja mellan Vällviken och Sunne eller att placera en bro däremellan.

I kapitlet för utvecklingsprinciper så efterlyser vi helhet och sammanhang. Det saknas framsynthet och vision. Allt som presenteras är en nulägesanalys. Vi vill se en plan som tar utgångspunkt i bygdens utmaningar och befintlig potential. Utvecklingsprinciperna ska tas fram för att möta framtiden och utveckla bygden för att skapa en positiv bild av Åre kommun och även förstärka kommunens ekonomi. Den natursköna och levande Hallenbygden är Åre kommuns ansikte utåt, det första besökaren möter.

Väg 321 som passerar genom stora delar av Hallenbygden beskrivs i översiktsplanen som en förbifart som tar besökare till Åre. Frågan är kanske snarare hur vi använder 321:an som presentation av Åre kommun. Vi efterlyser idéer för att stärka den positiva kraft som ändå Åre har på kommunen. En dålig väg med byar i förfall gynnar inte utvecklingen för någon del av Åre kommun.

Kartan i kapitlet för utvecklingsprinciper saknar flera orter med över 50 invånare. Det bör åtgärdas för att återge de av liv som finns i bygden. Större byar som bör märkas ut är Månsåsen, Kläppe, Myckelsåsen, Kvitsle, Mårdsund, Ågårdarna mfl.

Vi anser att kommunen är en viktig aktör i att skapa en bostadsmarknad inom bygden, det kan handla om att bygga seniorboende och radhus. Att frigöra kommunal mark till byggande av mindre bostäder för exempelvis pensionärer skapar rotation på bostadsmarknaden, som i sin tur genererar positiva effekter. Exempel på det är att fler äldre kan leva i närheten av varandra vilket möjliggör effektiviseringar inom hemtjänsten om fler av de boende behöver hemtjänst. Vi anser att kommunen bör satsa i bygder där privata intressenter saknar vilja att investera – inte tvärtom som översiktsplanen säger idag.

Framtidsbilden: Hallenbygden och Arvesundsbygden år 2025

Hallenbygden och Arvesundsbygden sjuder av liv, den vikande befolkningsprognosen har vänt, vi närmar oss 1500 invånare. Många har sett vår bygd som ett lantligt alternativ till "stråket" och ser närheten till Bydalsfjällen som ett alternativ till Årefjällen. Arbetet med en broförbindelse pågår för fullt, första spadtagen kommer att tas inom ett år. Direktfärjan mellan Vällviken och Sunne har gjort pendlingen mer tidseffektiv och en stor del av den växande befolkningen utgörs av familjer där en eller båda föräldrarna arbetar i Östersund. Vi har en fungerande bostadsmarknad tack vare intern rotation, äldre kan sälja sina hus och gårdar och flytta till mindre och bekväma boende. På så vis har bostäder frigjorts för barnfamiljer. Problemet med att människor flyttar från bygden till andra delar av länet är bortblåst. Kommersiella aktörer har börjat komma in på byggmarknaden. Värdet på fastigheter har gått upp och efterfrågan på tomtmark ökar stadigt. För första gången på länge upplever bygden en byggboom av bostäder för permanentboende.

I Hallen har Allhuset byggts om till en varm och öppen mötesplats där kontor, turistinformation, bibliotek och konferensutrymmen samsas. I källaren ligger en ungdomsgård som är mer än välbesökt och det finns planer på att bygga ett ungdomens hus. Nya kommersiella lokaler har frigjorts och det finns ett torg med träd och sittplaster med utsikt över Storsjön. Sjöstråket mellan hamnarna har blivit en mycket uppskattad promenadväg och perfekt för aktiviteter. Trafikmiljön har förbättrats på så vis att oskyddade trafikanter har fått gång och cykelbana samtidigt som att hastigheterna sänkts genom smalare väg, högre trottoarer samt belysta övergångsställen med refug.

Mellan Månsåsen, via Höla och Gärdsta, till Hallen och vidare upp till Mattmar finns det gång och cykelvägar både längs 321an och Storsjöns strand. Det har skapat samhörighet mellan byarna och naturliga rörelsemönster. Under kvällar och nätter lyser gatubelysning vilket också bidragit till mer liv och rörelse. Det går att promenera, cykla eller skida till och från vänner även på kvällstid.

Hela 321an är försedd med goda laddmöjligheter för elbilar, kollektivtrafiken har kunnat utvecklas med fler turer, många väljer kollektivt framför att köra själva.

Flera nya företag har kunnat startas i och med att befolkningsunderlaget vuxit. Hallenbygden har förvaltat sitt odlingslandskap och många nya matproducenter har etablerat verksamheter,

det både odlas och förädlas i bygden. Idag försörjer lantbrukarna här stora delar av Jämtland med bra mat. Korta transporter har blivit ett vinnande koncept.

Flera småindustrier och varuhuskedjor har kunnat etablera verksamhet i Hallen, vilket i sin tur skapat lokala arbetstillfällen. Genom framsynt planering har kommunen sedan 2016 arbetat aktivt för att attrahera nyetableringar av företag. Flera enmansföretag har tack vare den positiva utvecklingen i bygden och i fjällen kunnat utvecklas och börjat anställa. Genom närheten till universitet och förbättrade möjligheter till distansutbildning har många unga valt att stanna kvar i bygden. Hela 70 procent av alla mellan 15-19 år säger att de kommer stanna enligt en nyligen gjord enkätundersökning. 2016 var den siffran 35%. Hallen skola fyller ut sin kostym väl och bygdens förskolor har kunnat växa. Det finns också planer på en ny förskola i Arvesund.

Föreningslivet har åter fått fart och den ideella sektorn engagerar många människor och utgör en stor del av det sociala kittet som håller människor samman och i stor grad bidrar till utveckling i den sociala ekonomin.

Turismen har utvecklats i hela bygden, de stora investeringarna i vatten och avlopp har gjort att Bydalsfjällen kunnat expandera och idag är det många som upptäckt denna pärla. Nödvändiga investeringar i liftar, snökanoner och pister har möjliggjorts. Tack vare stolsliftnar har även cykel- och vandringsturismen kunnat utvecklas. STF:s nya fjällstuga ute på fjället har fått flera att upptäcka Oviksfjällen till fots och på cykel. Sommarturismen har ökat stadigt de senaste åren både i fjällen och vid Storsjön. Hobbitstugbyn med sjönära läge vid den nybyggda campingen strax söder om Hallen är en snackis i stora delar av Sverige och ofta fullbokad. Ångaren Östersund trafikerar sjön under stora delar av året. Tillsammans med systerfartyget Thomee angörs sjöns ångbåtsbryggor flera gånger i veckan.

Samrådssvar insänt av:

Björn Dahlfors, Månsåsen, Ordf. Månsåsens Bygdegårdsförening, egenföretagare och inflyttad
Kim Corein, Månsåsen, politiker (v) och inflyttad
John-Erik Lidenfeldt, Storåsen, egenföretagare
Susanne Johansson, Härkomstlägden, egenföretagare
Bo-Inge Engelbrektsson, Höla, ordförande Hallenbygden i Samverkan, politiker (vv) och egenföretagare
Gunilla Ottosson, Höla, egenföretagare
Eva-Lena Blom, Mårdsund, utbildningschef, egenföretagare och politiker (c).
Håkan Toresson, Bäck, styrelseledamot HSSL Jämtland/Härjedalen och ordf. Marby Hembygdsförening
Andreas Jämtinger, Höge, egenföretagare
Ewa Faxén, Hallen, lärare
Stina Andersson, Höla
Mikael Jönsson, Ågårdarna, politiker (c)
Hans Boström, Höla, styrelseledamot Hallenbygden i Samverkan, pensionär, nyinflyttad och politiker (lpo)
Jan-Olov Ottosson, Höla, egenföretagare
Linnea Haggren, Trappnäs, politiker (kd), landbygdsutvecklare, visionär och inflyttad
Anna Alverland, Hallen, Stads tjänsteman och återflyttad till Hallenbygden
Jonas Haggren, Trappnäs, cto, vd, odlare och tekniker
Eva Nilsson, Hallen, politiker (s)
Ida Nilsson, Hallen, lärare, politiker (s) och styrelseledamot Hallenbygden i Samverkan
Victoria Wallin, Höla, sjukgymnast
Marie Lundholm, Höla
Leif Andersson, Våge
Jonas Staf, Mattmar, Egenföretagare
Jakob Eiserman, Häljesund, Specialist sjuksköterska
Jenny Eliasson, Låsböle, Socionomstudent mm
Anna-Lisa Hoflén, Mårdsund, arkivarie, politiker (c) mm
Helen Toresson Barnskötare. Styrelsemedlem i Marby Hembygdsförening.
Jennie Jämtinger, Höge, målare.
Petra Törnlöf, Hallen, inflyttad lärare
Svein-Erik Jensen, Ordf. Folkpartiet Åre
Elisabet Livendahl, Hallen, f.d. biblioteksarbetare numera pensionär
Patrik Agerberg, Myckelåsen egenföretagare/bonde
Elin Agerberg, Myckelåsen, handläggare Länsstyrelsen
Anna Borg, Myckelåsen, Turistinformator

Mikael Eriksson, Myckelåsen, Bonde

Anders Durling, Bydalen

Robert Höök, Låsböle, Lastbilschaufför

Anna Persson, Hallen, Administratör och lantmästare

Kent Livendahl, Hallen, grundare av tidningen 321an, pensionär och fortfarande skribent.

Eva Hellstrand, Undersåker, f d kommunalråd (c)

Leif Svedin, Gärdsta, politiker (c)

Per-Arne Ottosson, Höla, Egenföretagare